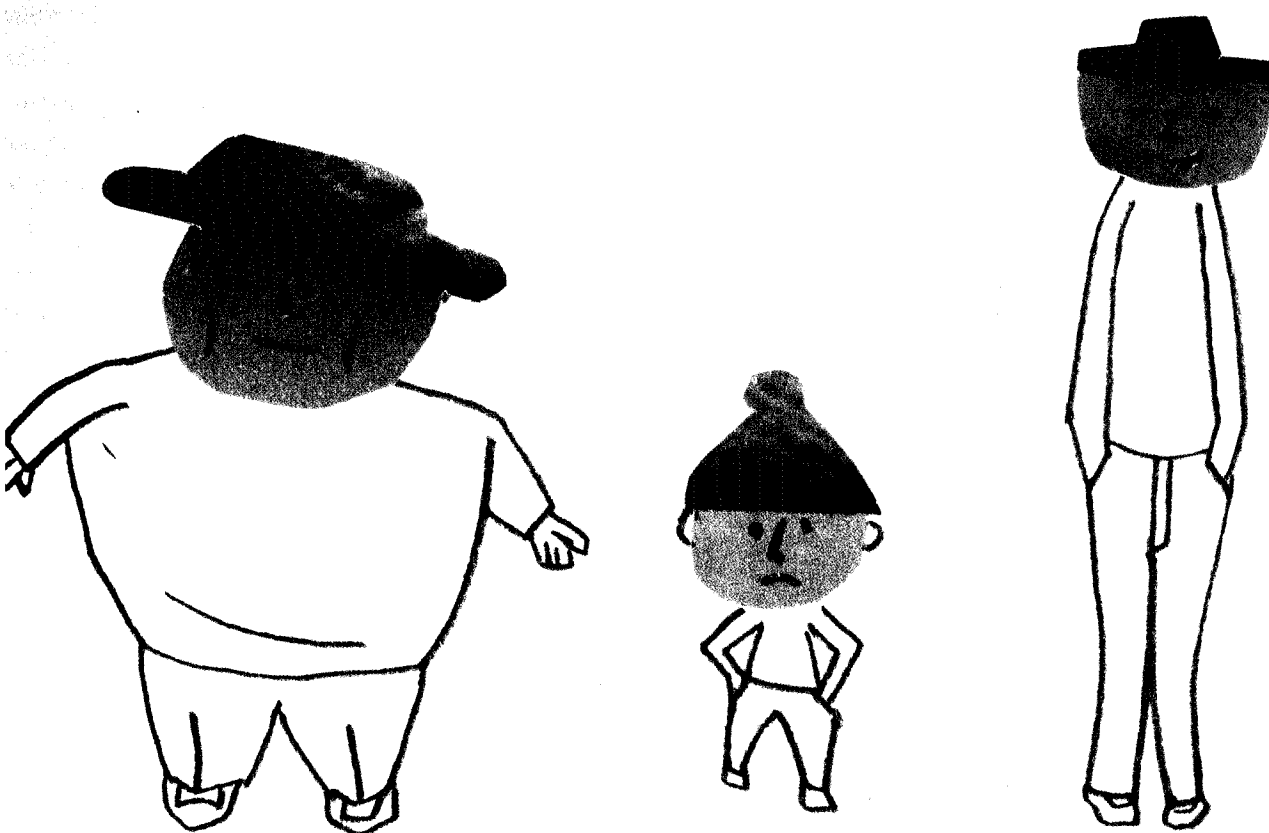

Lidé kolem vás

In this lesson you will:

- find out how important gender is in Czech
- talk about people's possessions
- speak about your family and the people around you

Lekce 2

Kdo je to? – To je...

Who is that? – That is...

1. Čtěte. Pozorujte.

(For more about Czech names and addressing people, see page 218.)

To je Jaromír Nohavica. Je zpěvák.

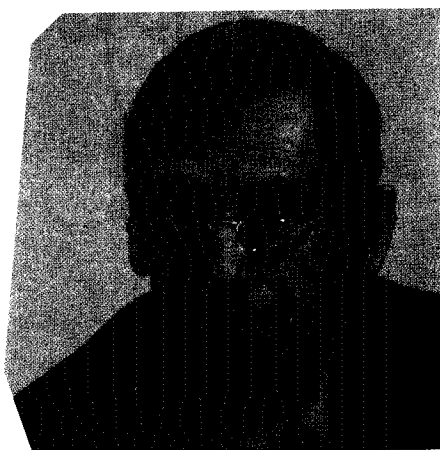
To je Lucie Bílá. Je zpěvačka.

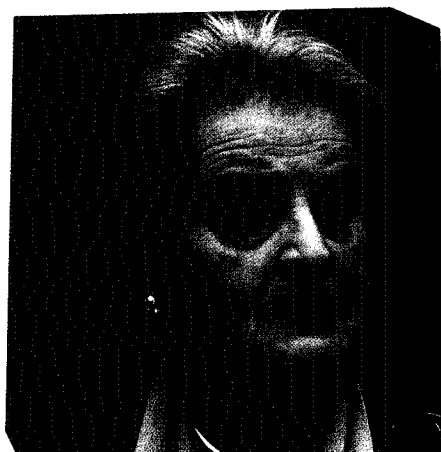
To je Jan Hrušínský. Je herec.

To je Hana Maciuchová. Je herečka.

To je Václav Havel. Je politik a dramatik.

To je Madeleine Albright(ová). Je politička.

Student nebo studentka?

Natural gender

Eva, Alice a Tom jsou ve škole.

Tom: Dobrý den. Vy jste Eva? Vy jste **učitel**?

Eva: Ano, já jsem Eva, ale nejsem **učitel**. Jsem **učitelka**. A kdo jste vy?

Tom: Já jsem Tom Reed. A jsem... **studentka**? Nebo **student**?

Eva: Ne, vy nejste **studentka**. Vy jste **student**.

Tom: Aha. Jsem **student**. A jsem... Jak se řekne česky *an Englishman*?

Eva: **Angličan**.

Tom: Jsem **Angličan**. A Alice je **Angličanka**, že?

Eva: Ano. Alice je **Angličanka** a **studentka**.

2. Rozumíte? Řekněte, kdo jste.

Například: Nejsem Češka, jsem Angličanka. Jsem studentka. Nejsem vegetariánka.

Angličan	Angličanka
Američan	Američanka
Němec	Němka
Rus	Ruska
Čech	Češka
učitel	doktorka
učitelka	kamaretní
manažer	manažerka
manžel	manželka
milionář	milionářka
optimista	optimistka
partner	partnerka
pesimista	pesimistka
profesor	profesorka
premiér	premiérka
prezident	prezidentka
ředitel	ředitelka
sekretář	sekretářka
student	studentka
učitel	učitelka
vegetarián	vegetariánka

Pozor:

člověk
muž
paní
přítel
kolega
sportovec
rodina

–
žena
paní
přítelkyně
kolegyně
sportovkyně
maminka

man, person
man, woman
Mr / sir, Mrs. / madam / ma'am
friend
colleague
athlete
father, mother

3. Napište 5 jmen slavných lidí, které znáte. Ptejte se a odpovídejte podle modelu.

Například: Kdo je Bill Gates? – Je Američan. Je milionář. Není politik.

Ten muž, ten dům, ta žena, to auto

(*masculine animate, masculine inanimate, feminine, neuter*)

4. Čtěte nebo poslouchajte.

10

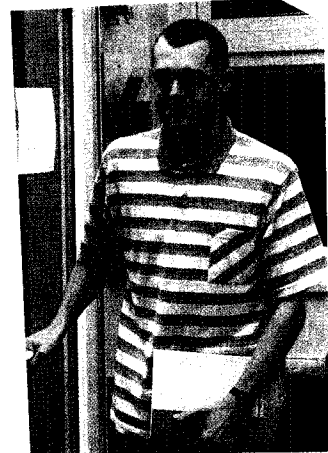
Alice a Tom jsou ve škole. Dívají se na fotografie.

Tom: Kdo je to? To je **tvůj** kamarád?

Alice: Ne, to není **můj** kamarád. To je **můj** učitel.

Tom: **Jaký** je?

Alice: Je **mladý** a **energický**. Je moc **sympatický**.

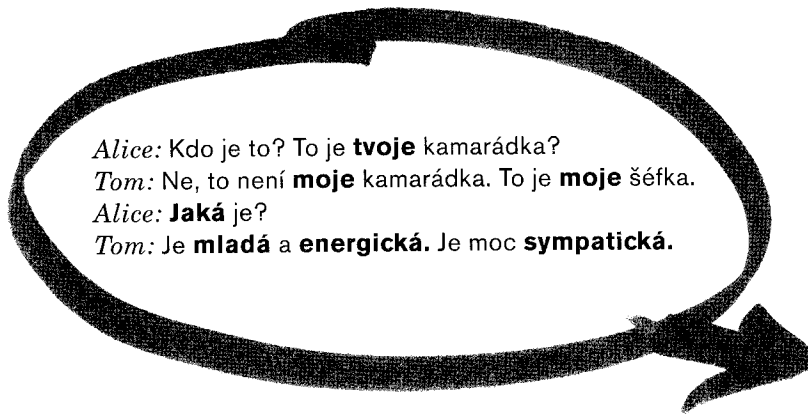

Alice: Co je to? To je **tvůj** dům?

Tom: Ano, to je **můj** dům.

Alice: **Jaký** je?

Tom: Je **nový** a **moderní**.

Alice: Kdo je to? To je **tvoje** kamarádka?

Tom: Ne, to není **moje** kamarádka. To je **moje** šéfka.

Alice: **Jaká** je?

Tom: Je **mladá** a **energická**. Je moc **sympatická**.

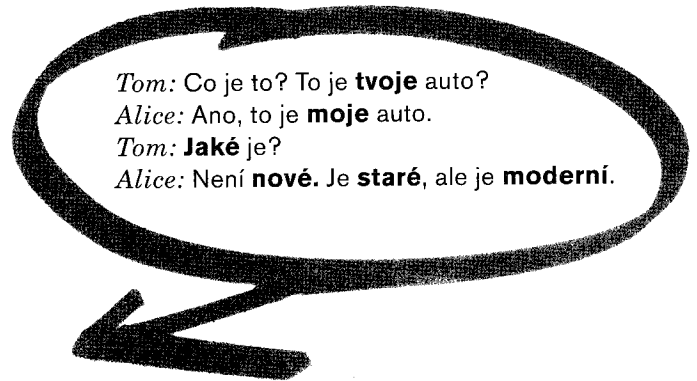

Tom: Co je to? To je **tvoje** auto?

Alice: Ano, to je **moje** auto.

Tom: **Jaké** je?

Alice: Není **nové**. Je **staré**, ale je **moderní**.

Pozor: Sympatický **doesn't mean sympathetic**. See page 215.

Gramatický rod

Grammatical gender (, masculine)
(inanimate, feminine,)

1. Nouns

Very often, you can identify the gender of a new noun according to its ending (see also page 231).

a) Nouns with majority endings (about 75 %):

student, učitel

-a

banán, sýr, jogurt

consonant

káva, voda, majonéza

-a

b) Nouns with minority endings (about 25 %):

kolegyně

-a (rarely)

-e (rarely)

chleba

-a (an exception)

televize, policie,

kancelář

-e (very often)

consonant

-í, -e / -ě (not very often)

-um (loanwords)

2. Adjectives

a) "-ý – adjectives" (hard adjectives)

dobrý

dobrý

dobrá

You will hear the forms , dobrej and in colloquial Czech.

b) "-í – adjectives" (soft adjectives)

moderní

3. Pronouns

a) demonstrative pronouns ten (that) and tenhle (this)

tenhle

ten
tenhle

ta
tahle

hle

b) possessive pronouns

moje
tvůj
náš
váš

můj
tvůj
náš
váš

moje / má
tvoje / tvá
naše
vaše

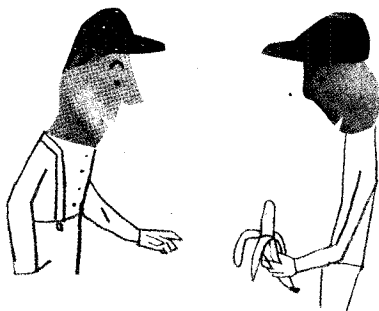
jeho

její
jejich

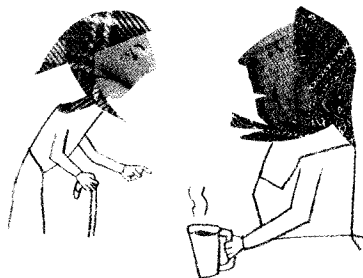
Čí je to?

Whose is it?

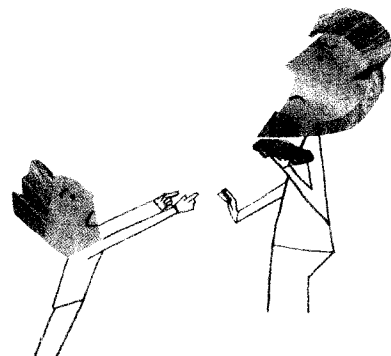
5. Pozorujte.

Čí je **TEN** banán?
To je **MŮJ** banán.

Čí je **TA** káva?
To je **MOJE** káva.

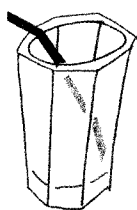
Čí je **TO** auto?
To je **MOJE** auto.

6. Podtrhněte správnou formu.

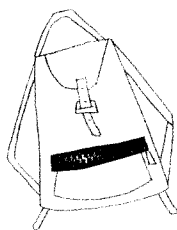
Například: Čí je ten/ta/to auto? To je tvůj/tvoje auto? - Ano, to je můj/moje auto.

- Čí je *ten/ta/to* káva? To je *tvůj/tvoje* káva? - Ano, to je *můj/moje* káva.
- Čí je *ten/ta/to* pivo? To je *tvůj/tvoje* pivo? - Ano, to je *můj/moje* pivo.
- Čí je *ten/ta/to* banán? To je *tvůj/tvoje* banán? - Ne, to není *můj/moje* banán.
- Čí je *ten/ta/to* čaj? To je *tvůj/tvoje* čaj? - Ne, to není *můj/moje* čaj.
- Čí je *ten/ta/to* minerálka? To je *tvůj/tvoje* minerálka? - Ne, to není *můj/moje* minerálka.
- Čí je *ten/ta/to* video? To je *tvůj/tvoje* video? - Ano, to je *můj/moje* video.
- Čí je *ten/ta/to* kamarádka? To je *tvůj/tvoje* kamarádka? - Ano, to je *můj/moje* kamarádka.
- Čí je *ten/ta/to* ředitel? To je *tvůj/tvoje* ředitel? - Ne, to není *můj/moje* ředitel.
- Čí je *ten/ta/to* kamarád? To je *tvůj/tvoje* kamarád? - Ne, to není *můj/moje* kamarád.
- Čí je *ten/ta/to* učitelka? To je *tvůj/tvoje* učitelka? - Ano, to je *můj/moje* učitelka.

7. Doplňte *ten/ta/to*. Řekněte, čí jsou reálné předměty.

sklenička

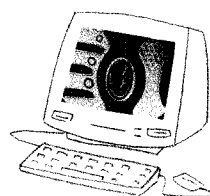
batoh

hrnek

tužka

počítač

diář

8. Spojte čísla a písmena.

- já
- ty
- my
- on
- ona
- oni
- vy

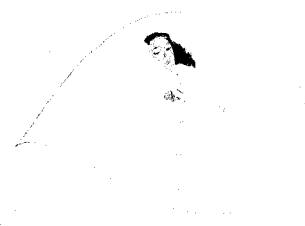
- náš, naše
- jejich
- její
- váš, vaše
- tvůj, tvoje
- můj, moje
- jeho

Jaký je Petr? Jaká je Eva?

What is Petr like? What is Eva like?

9. Čtete nebo poslouchajte.

1

Eva je krásná a Petr je silný

Petr je mladý, vysoký, štíhlý a silný. Je moc inteligentní a energický. Eva je mladá, krásná, štíhlá a elegantní. Je taky moc inteligentní a energická. Myslíte, že to všechno je pravda?

Ne, to je nesmysl. Eva je úplně normální holka. Je hezká, ale není žádná modelka. Petr je fajn, ale není žádný superman – je úplně normální kluk. Eva a Petr nejsou ideální. Ale Eva je zamilovaná a Petr je taky zamilovaný. To víte, láska je slepá...

10. Pozorujte obrázky. Co znamenají?

dobrý

špatný

chudý

bohatý

malý

velký, vysoký

*hezký,
krásný*

ošklivý

mladý

starý

60 000,-

levný

1 600 000,-

drahý

nový

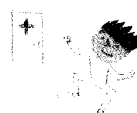
starý

hubený, štíhlý

tlustý

zdravý

nemocný

slabý

silný

studený

teplý, horký

veselý

smutný

11. Diskutujte, co je / není dobré.

Co je dobré? Co není dobré?

studená káva
horké červené víno
mladé víno

silná káva
slabý čaj
silná cigareta

teplé pivo
staré pivo
lehká cigareta

teplé bílé víno
teplá kola
staré víno

Pozorujte:

CO je to? – To je banán.

JAKÝ je ten banán? – Dobrý.

ČÍ je ten banán? – Můj.

12. Najděte 3 adjektiva, která můžete použít se slovy čaj, holka a metro.

čaj

zdravá
nemocný
dobré
silný
drahá
lehká
zdravý
horký

holka

studené
krásná
starý
veselý
smutná
mladá
nový
nemocný

metro

smutné
drahá
mladý
levné
staré
chudé
ošklivý
nové

13. Dělejte otázky. Používejte jaký, jaká, jaké.

1. je ten čaj? – Horký.
2. je to rádio? – Nové.
3. je ten muž? – Starý.
4. je ta limonáda? – Studená.
5. je ten kolega? – Bohatý.
6. je to auto? – Drahé.
7. je ta sekretářka? – Mladá.
8. je to video? – Levné.
9. je ta minerálka? – Studená.
10. je ten student? – Sympatický.
11. je to auto? – Hezké.

jaký?

jaká?

jaké?

14. Jaký je ten pes? Jak se asi jmenuje? A jaký je asi jeho pán / paní?

15. Dělejte otázky se slovy odkud, jak, kolik, co, kdo, jaký, čím.

1. to stojí?	7. je ta káva? Horká nebo studená?
2. to je? Kamarád nebo šéf?	8. je ten čaj? Silný nebo slabý?
3. je 5 – 1?	9. je to auto? Nové nebo staré?
4. je ten jogurt? Tvůj nebo můj?	10. se jmenujete?
5. jsi? Z Anglie nebo z Francie?	11. je to? Čaj nebo káva?
6. děláš?	12. se máš?

Moje rodina

My family

16. Poslouchejte text a pozorujte obrázek. Kdo je kdo?

Kdo je kdo?

Jmenuju se Eva Hanušová. Jsem studentka a taky učitelka – studuju angličtinu a učím češtinu. Na fotografii je moje rodina. Můj tatínek se jmenuje Josef Hanuš. Je doktor.

Je vysoký a trochu tlustý. Moje maminka se jmenuje Milada. Je taky učitelka jako já. Je hezká a veselá, ale teď je trochu nemocná.

Moje starší sestra se jmenuje Alena. Je taky doktorka jako tatínek. Alena je hezká, chytrá, ale někdy je trochu nervózní. Její manžel se jmenuje Viktor Beneš. Je manažer. Je vysoký, ale není tlustý. Je moc sympatický.

Můj mladší bratr se jmenuje Filip. Je vysoký a hubený. Je strašný – typický puberťák!

Ale pravda je, že je dobrý student...

Náš pes se jmenuje Rex a je moc fajn. Je už moc starý, ale je zdravý a veselý. Je můj nejlepší kamarád... Ale to vlastně není pravda. Můj nejlepší kamarád je můj přítel Petr. Petr studuje matematiku. Je mladý, vysoký, štíhlý, silný, chytrý a energický. Je fantastický!

Pozorujte:

Jak se jmenuješ? – Jmenuju SE Eva Hanušová. Můj tatínek SE jmenuje Josef.

For more about the particle se and its position, see pages 35, 229 and 234.

17. Napište informace o vaší rodině / kamarádech.

Například: Můj tatínek se jmenuje Josef. Je vysoký a trochu tlustý.

Můj _____ se jmenuje _____ . Je _____
Moje _____ se jmenuje _____ . Je _____
Můj _____ se jmenuje _____ . Je _____
Moje _____ se jmenuje _____ . Je _____
Můj _____ se jmenuje _____ . Je _____
Moje _____ se jmenuje _____ . Je _____

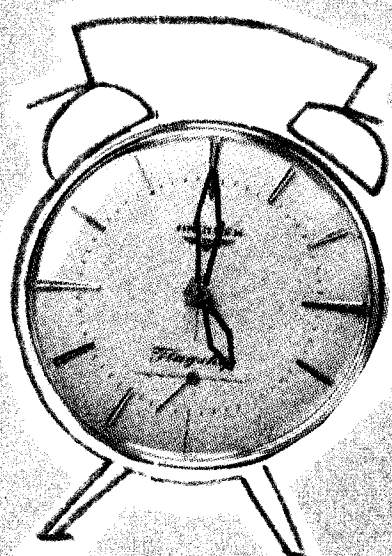
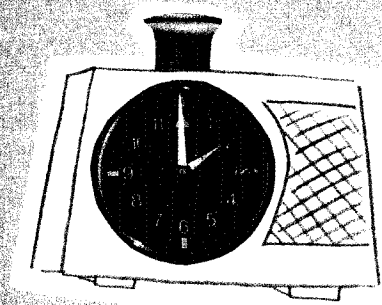
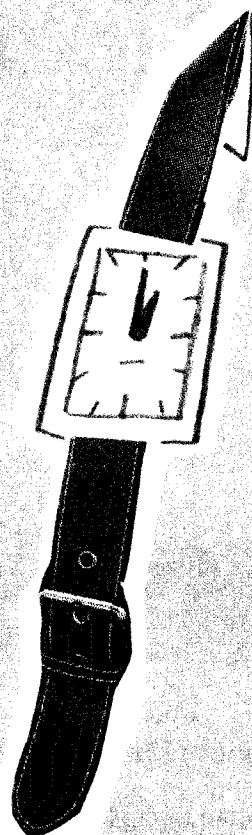
1. babička	<i>grandmother (prababička – great grandmother)</i>
2. bratr	<i>brother</i>
3. člověk, lidé, coll. lidi	<i>person, people</i>
4. dcera	<i>daughter</i>
5. dědeček	<i>grandfather (pradědeček – great grandfather)</i>
6. dítě, děti	<i>child, children</i>
7. dívka, coll. holka	<i>girl (pejor. pubertačka – teenager)</i>
8. chlapec, coll. kluk	<i>boy (pejor. puberlák – teenager)</i>
9. matka, maminka	<i>mother, Mum/Mom</i>
10. otec, tatínek	<i>father, Dad</i>
11. pán	<i>sir, Mr.</i>
12. paní	<i>madam/ma'am, Mrs., lady</i>
13. příbuzný (adj.)	<i>relative</i>
14. rodiče	<i>parents</i>
15. rodina	<i>family</i>
16. sestra	<i>sister</i>
17. slečna	<i>Miss</i>
18. syn	<i>son</i>
19. strýček, coll. strejda	<i>uncle</i>
20. švagr	<i>brother-in-law</i>
21. švagrová (adj.)	<i>sister-in-law</i>
22. teta	<i>aunt</i>
23. vnučka	<i>granddaughter</i>
24. vnuk	<i>grandson</i>

Váš program

In this lesson you will:

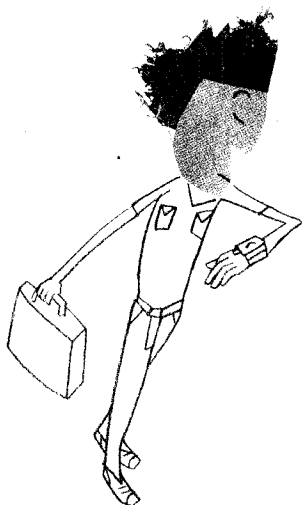
- say when you are busy
- discuss your free time
- speak about your plans for the future
- say what you are going to do

Lekece 2

Kolik je hodin?

What time is it? Telling time

Je jedna **hodina** / minuta.

Jsou dvě (tři, čtyři) **hodiny** / minuty.

Je pět (šest, sedm...) **hodin** / minut.

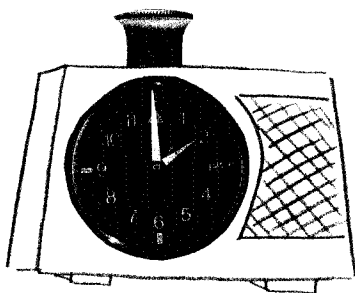
Pozorujte:

When telling time, use a "twelve hour" system, e. g. **Je 12:15**. For more about time in Czech, see page 219.

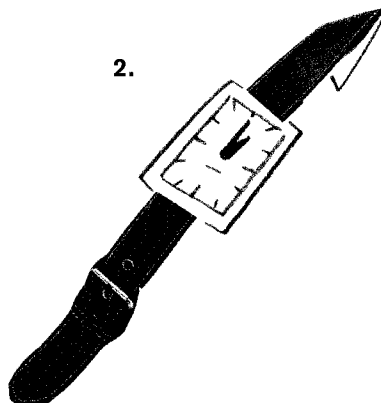
1. Řekněte, kolik je hodin.

Kolik je hodin?

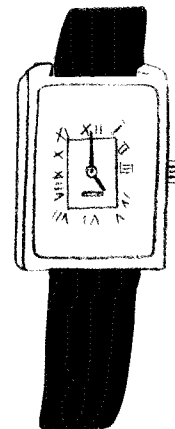
1.

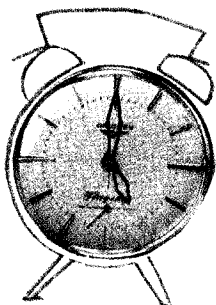
2.

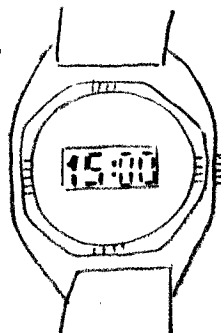
3.

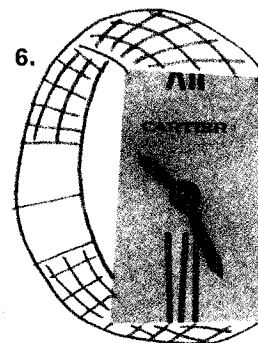
4.

5.

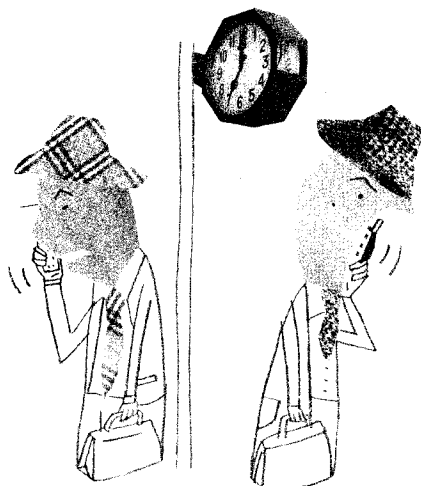

6.

Kdy? / V kolik hodin?

When? / At what time?

V jednu **hodinu** /minutu.

Ve dvě (tři, čtyři) **hodiny** /minuty.

V pět (šest, sedm...) **hodin** /minut.

Kdy se sejdeme? – Sejdeme se v 7 hodin.

Pozorujte: v pět, v sedm X **ve** tři, **ve** čtyři, **ve** dvanáct. *Can you say the rule now? See also page 228.*

2. Poslouchajte. Doplňte čas.

Kdy/v kolik hodin je ?

koncert je v _____	diskotéka je v _____	konference je v _____	festival je v _____	konzultace je v _____
film je ve _____	mítink je ve _____	party je v _____	seriál je v _____	opera je ve _____
balet je v _____	pauza je v _____	příští lekce je v _____	nový kurz je v _____	detektivka je ve _____

3. Dělejte otázky.

Kdy je...?

ČT 1	ČT 2	NOVA	PRIMA
06.00 Dobré ráno	06.00 Svět motorů	06.00 Snídaně s Novou	08.00 Dinosaurius
07.50 Návštěva v ZOO	07.05 Panoráma	07.25 Televizní noviny	Komediální seriál USA
09.35 Holka nebo kluk	07.35 Objektiv	08.30 Simpsonovi	09.45 Afrika – můj domov
Česká filmová komedie	08.05 Jan Hus	Seriál USA	Italský romantický film
10.05 Kinobox	Český historický film	09.23 Delfín Flip	12.00 Beverly Hills 90210
Z filmového archivu	09.24 Český film	Seriál USA pro děti i rodiče	13.05 Šance
10.35 Detektiv M.Tomsa	Filmový týdeník	11.05 Tenis	Německý romantický film
Český detektivní film	10.25 Salon	Finále Davis Cup	14.45 Kleopatra
12.00 Zprávy	11.22 AZ Kvíz	12.55 Zamilovaná	Historický film USA
12.10 Kalendárium	Zábavný televizní kvíz	Telenovela Peru	15.55 Mňam – Prima vařečka
17.50 Tajemství	17.39 Rallye Bohemia	19.25 Počasi	17.50 Sauna
Český romantický film	18.40 Golden League Řím	19.30 Televizní noviny	Miss Sauna 2004
19.00 Večerníček	Atletický mítink v Itálii	20.00 Chcete být milionářem?	18.40 Minuty regionu
19.15 Události	19.15 Euronews	Soutěž o 10 milionů korun	České a moravské regiony
20.00 Filmový festival	20.25 Amarcord	21.10 Patriot Film USA	19.00 Zpravodajský deník
Karlovy Vary	Filmový klub	22.55 Alibi	20.00 Komisař Rex
Slavnostní zakončení	22.05 Federjco Fellini	Thriller Kanada	Krimiseriál Rakousko
21.15 Muž z Honkongu	Portrét italského režiséra	23.35 Magazin Playboy	21.50 Akta X
Francouzsko-italská komedie	23.00 Jazz – Koncert	Erotický seriál USA	Seriál USA
23.55 Móda a extravagance	00.00 A.Dvořák	00.15 Xena	23.02 Ulice Berlína
01.33 Star Trek III	Symfonické variace op.78	Fantasy seriál USA	Německý krimiseriál

den

dneska	today
zítra	tomorrow
ráno	early morning
dopoledne	morning
poledne	noon
odpoledne	afternoon
večer	evening
noc	night
víkend	weekend

týden

pondělí	Monday (from po neděli, after Sunday)
úterý	Tuesday (the second day – compare Russian vtoroj)
středa	Wednesday (from střed – the middle)
čtvrtek	Thursday (from čtvrtý – the fourth)
pátek	Friday (from pátý – the fifth)
sobota	Saturday (from Hebrew sabath)
neděle	Sunday (from nedělat – not to do)

měsíc

leden	January (from led – ice)
únor	February (probably from nořit se – to immerse = melting ice)
březen	March (from bříza – birch tree or březí – pregnant animal)
duben	April (from dub – oak)
květen	May (from květina – flower)
červen	June (from červený – red)
červenec	July (from červený – red)
srpen	August (from srp – sickle)
září	September (from za říje – during the rutting season)
říjen	October (from říje – rutting season)
listopad	November (from list and padat – a leaf and to fall)
prosinec	December (probably from siný – a bookish word for gray)

roční období

jaro	spring
léto	summer
podzim	fall / autumn
zima	winter

rok

1998

can be read as: 1. tisíc devět set devadesát osm
2. devatenáct set devadesát osm (since 1100)

kdy?

v roce 1998

1. tisíc devět set devadesát osm
2. devatenáct set devadesát osm

kdy?

dneska
zítra
ráno
dopoledne
v poledne
odpoledne
večer
v noci
o víkendu

kdy?

v pondělí
v úterý
ve středu
ve čtvrtek
v pátek
v sobotu
v neděli

kdy?

v lednu
v únoru
v březnu
v dubnu
v květnu
v červnu
v červenci
v srpnu
v září
v říjnu
v listopadu
v prosinci

kdy?

na jaře
v létě
na podzim
v zimě

4. Odpovídejte na otázky.

1. Kdy je festival Pražské jaro?	5. Kdy jsou Vánoce?
2. Kdy je hokejový šampionát?	6. Kdy jsou Velikonoce?
3. Kdy je fotbalová liga?	7. Kdy máte narozeniny?
4. Kdy je olympiáda?	8. Kdy máte dovolenou?

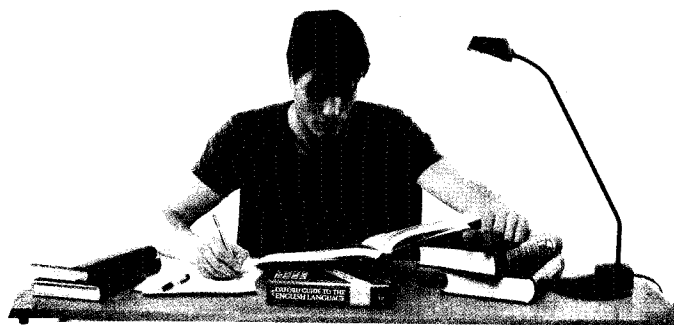
5. Čtěte. (The following years are significant dates in Czech history. See also page 220.)

Víte, co se stalo v české historii v roce...?

1306, 1348, 1415, 1526, 1620, 1781, 1918, 1939, 1945, 1948, 1968, 1989, 1993, 2000, 2004

Co dělá Petr? Co dělá Eva?

Models of verbal conjugation

Co **dělá** Petr? – Petr má těžký den.
Zítra **píše** test, a proto celý den **čte** a **studuje**.

Co **dělá** Eva? – Eva má krásný den. Nepracuje,
dopoledne **nakupuje**, a pak **obědvá** v restauraci.

All Czech verbs are conjugated. What is conjugation? Compare: **I** do not understand – nerozumím, **YOU** do not understand – nerozumíš... The verbs change their forms to express persons – they are conjugated. The personal pronouns (já, ty, on, ona, my, vy, oni) are usually omitted.

There are four basic models of conjugation:

	Á-verbs	Í-verbs	regular E-verbs (often "-ovat" verbs)	irregular E-verbs (often the stem changes)
	dělat (to do/to make)	rozumět (to understand)	pracovat (to work)	číst* (to read)
I	děl-ám	rozum-ím	prac-uju / pracuji	čt-u
you	děl-áš	rozum-íš	prac-uješ	čt-eš
he / she	děl-á	rozum-í	prac-uje	čt-e
we	děl-áme	rozum-íme	prac-ujeme	čt-eme
you	děl-áte	rozum-íte	prac-ujete	čt-ete
they	děl-ají	rozum-í / rozum-ějí	prac-ujou / prac-ují	čt-ou

Note: děláš = you informal, děláte = you formal / the plural. The forms rozumějí / pracuju / pracujou are colloquial. For negation, use the prefix ne-. Czech has multiple negation (Nikdy nic nedělám.). See pages 79 and 80. To make a question, change the intonation (Pracuješ? Proč pracuješ doma?).

Conjugation is not difficult – it only takes practice! However, there are some verbs with an unpredictable conjugation. They are denoted by a star in this textbook (e. g. číst*). You will find a list of them on p. 232.

Pozorujte:

Some Czech verbs are reflexive. They are accompanied by the reflexive particles **se** or **si** (for more about this, see page 234). If a verb is reflexive, it must have **se/si** even if conjugated, e. g. the verb **jmenovat se**:

jmenuju se
jmenuješ se
jmenuje se
jmenujeme se
jmenujete se
jmenujou se

Reflexive particles **se** and **si** are placed in the second position in the sentence. For more about this, see page 229.

The Czech past tense and future tense are easy! See pages 64 and 84.

-Á model: dělat

děl-ám
děl-áš
děl-á
děl-áme
děl-áte
děl-ají

Co děláte? (= Jakou máte profesi?)

Co dělá váš tatínek / maminka / partner?

-Í model: rozumět

rozum-ím
rozum-íš
rozum-í
rozum-íme
rozum-íte
rozum-í / rozum-ějí

Rozumíte česky?

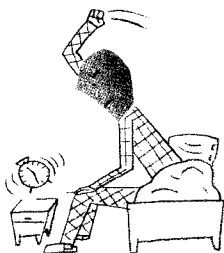
Rozumíte anglicky / německy / rusky...?

6. Odpovídejte. Dělejte otázky a odpovídejte. Pište + / -.

Můžete spolu bydlet? (Can you live together?)

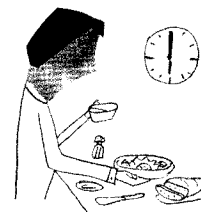
vstávat

Kdy vstáváte?

☐

večeřet

Kdy večeříte?

☐

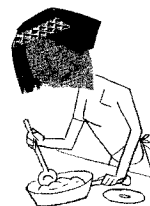
snídat

Kdy snídáte?

☐

vařit

Kdy vaříte?

☐

obědvat

Kdy obědváte?

☐

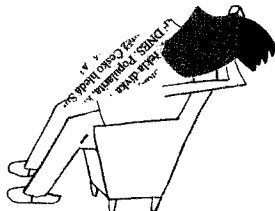
uklízet

Kdy uklízíte?

☐

odpočívat

Kolik hodin za den odpočíváte?

☐

spát

Kolik hodin za den spíte?

☐
7. Počítejte všechny + a -. Najděte výsledek v tabulce. Dokončete věty dole.

- 6 až 8 + Můžeme spolu bydlet, protože _____
- 4 až 5 + Můžeme spolu bydlet, ale musíme dělat kompromisy, protože _____
- 1 až 3 + Nemůžeme spolu bydlet, protože _____

-E model, regular: pracovat

prac-uju
prac-uješ
prac-uje
prac-ujeme
prac-ujete
prac-ujou / prac-ují

Kdy pracujete?

Kdo pracuje na počítači?

-E model, irregular: číst*

čt-u
čt-eš
čt-e
čt-eme
čt-ete
čt-ou

Kdy čtete?

Co čtete? Čtete noviny / časopisy / detektivky?

8. Odpovídejte. Dělejte otázky a odpovídejte. Pište + / -.

Můžete spolu jet na dovolenou? (Can you go together on a vacation?)

nakupovat
Nakupujete suvenýry?

☐

psát*, píše
Píšete často pohlednice?

☐

tancovat
Tancujete?

☐

plavat*, plavu
Plavete?

☐

cestovat
Cestujete často?

☐

hrát*, hraju
Hrajete tenis? Hrajete karty?

☐☐

lyžovat
Lyžujete často?

☐

pít*, piju
Pijete kávu? Pijete alkohol?

☐☐

9. Počítejte všechny + a -. Najděte výsledek v tabulce. Dokončete věty dole.

- 7 až 10 + Můžeme jet spolu na dovolenou, protože
- 4 až 6 + Můžeme spolu jet na dovolenou, ale musíme dělat kompromisy, protože
- 0 až 3 + Nemůžeme jet spolu na dovolenou, protože

10. Téma ke konverzaci.

Co asi teď dělají vaši kamarádi a rodina?

Petr rád hraje fotbal. Eva ráda nakupuje.

To like to do/doing something

Petr **rád** hraje fotbal.

Eva **ráda** nakupuje.

The short adjectives rád/ráda/rádi are very frequent in Czech. They are used in three constructions:

1. **Rád dělat** – *to like doing/to do. See here.*
2. **Být* rád, že** – *to be glad that, to be happy that. See page 48.*
3. **Mít* rád** – *to like. See page 59.*

11. Změňte věty podle modelu.

Například: Eva čte. – Eva ráda čte.

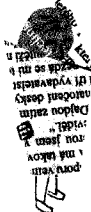
1. Robert hraje basketbal. _____
2. Irena spí. _____
3. Michal se dívá na televizi. _____
4. Jan lyžuje. _____
5. Dana a David hrajou volejbal. _____
6. Ivana a Alena plavou. _____
7. Daniel a Adam cestují. _____

12. Řekněte, co rádi / neradi dělají.

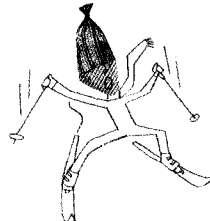
1.

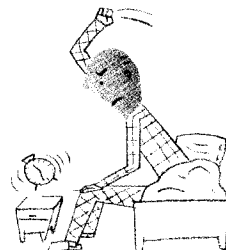
2.

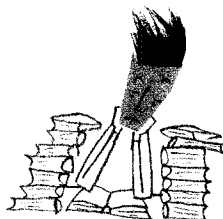
3.

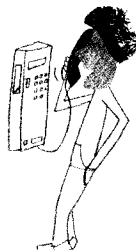
4.

5.

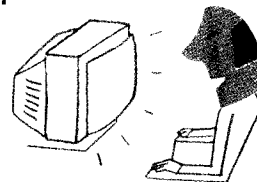
6.

7.

8.

Eva nemůže odpočívat. Musí studovat.

Modal verbs

14

Eva dneska **nemůže** spát ani odpočívat. **Musí** studovat. Zítra píše těžký test. Ale Petr je veselý.

Nepíše test, proto **nemusí** studovat. „Dneska **můžu** dělat všechno.“ říká Petr. „**Můžu** hrát tenis, jít do kina, hrát šachy, plavat nebo celý den spát.“

„Cože?“ směje se Eva. „**Nemůžeš** jít do kina, protože je ráno. **Nemůžeš** plavat, protože je zima. **Nemůžeme** hrát šachy, protože já **musím** studovat. A **nemůžeš** hrát tenis, protože to **neumíš**. Ale **můžeš** uklízet a vařit.“

„Ale to taky **neumím**,“ protestuje Petr. „Jdu spát. To je nejlepší program.“

13. Dokončete věty.

Eva musí

Petr říká, že může

Eva říká, že Petr nemůže

Petr neumí

Pamatujte si:

muset – *must, have to*

mocet*, můžu – *can, to be able to*

umět – *to know how to, can*

The modal verbs are followed by the infinitive (e. g. musím pracovat).

14. Dokončete věty.

1. Každý den musím

2. O víkendu můžu

3. V létě můžu

4. V zimě můžu

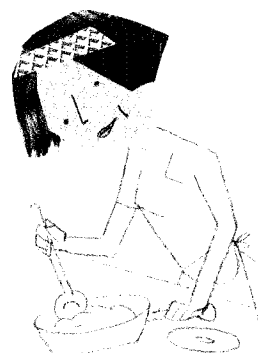
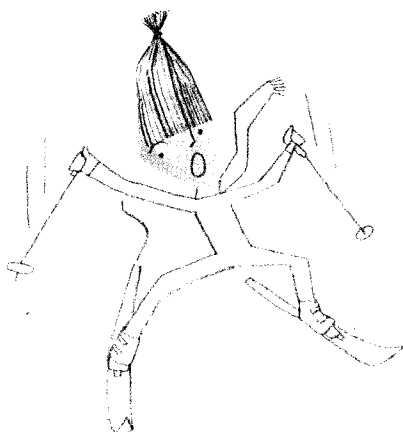
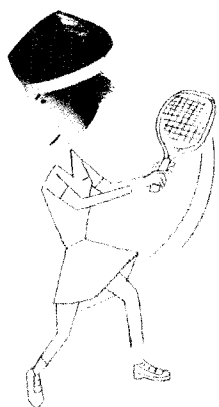
5. Když jsem nemocný, nemůžu

6. Když jsem nemocný, musím

7. Když jím, nemůžu

8. Když se dívám na televizi, nemůžu

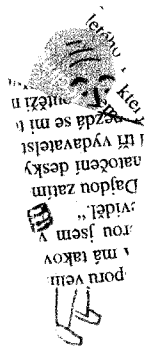
15. Řekněte, co umíte / neumíte vy. Používejte obrázky na str. 41 a 42.

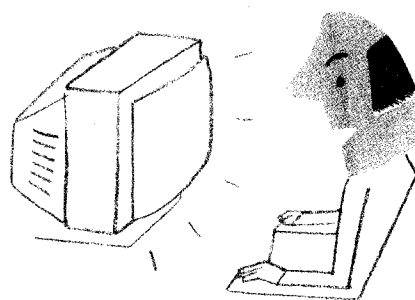
1. cestovat	<i>to travel</i>
2. číst*, čtu	<i>to read</i>
3. dívat se na televizi	<i>to watch TV</i>
4. hrát*, hraju tenis / fotbal / karty	<i>to play tennis / football / cards</i>
5. jet*, jedu domů / do školy přijedu odjedu	<i>to go home / to school</i> <i>I'll come</i> <i>I'll leave</i>
6. jít*, jdu domů / do školy přijdu odejdu	<i>to go on foot</i> <i>I'll come</i> <i>I'll leave</i>
7. lyžovat	<i>to ski</i>
8. nakupovat	<i>to go shopping</i>
9. odpočívát	<i>to have a rest</i>
10. plavat*, plavu	<i>to swim</i>
11. pít*, piju	<i>to drink</i>
12. pracovat (na počítači)	<i>to work (on a computer)</i>
13. psát*, píšu	<i>to write</i>
14. malovat	<i>to paint, to draw</i>
15. mluvit; říkat	<i>to speak; to say</i>
16. snídat, obědovat, večeřet	<i>to have breakfast / lunch / dinner</i>
17. spát, spím	<i>to sleep</i>
18. sportovat	<i>to play sports</i>
19. studovat	<i>to study</i>
20. tancovat	<i>to dance</i>
21. telefonovat	<i>to telephone</i>
22. uklízet	<i>to clean</i>
23. vařit	<i>to cook</i>
24. vstávat	<i>to get up</i>

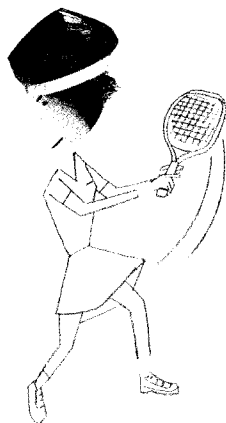
1. cestovat

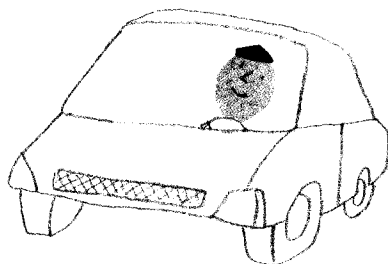
2. čist*, čtu

3. dívat se na televizi

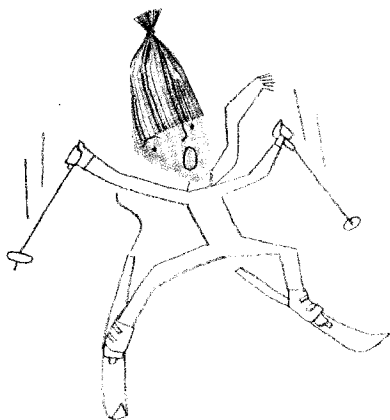
4. hrát*, hraju tenis

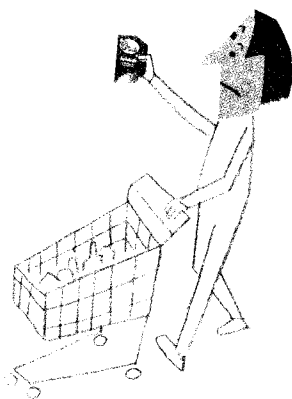
5. jet*, jedu domů / do školy

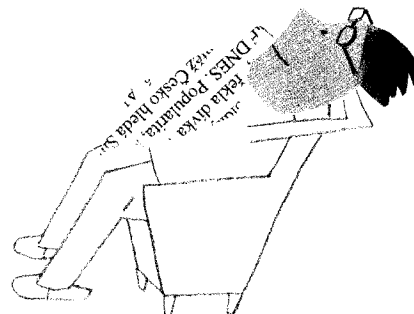
6. jít*, jdu domů / do školy

7. lyžovat

8. nakupovat

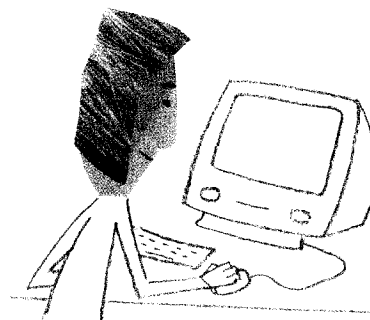
9. odpočívát

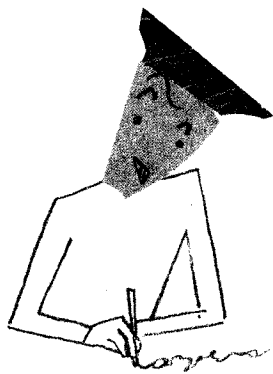
10. plavat*, plavu

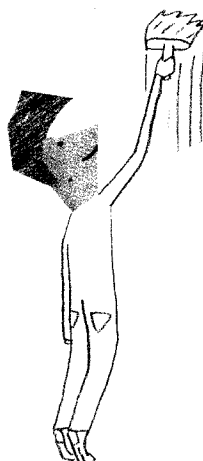
11. pít*, piju

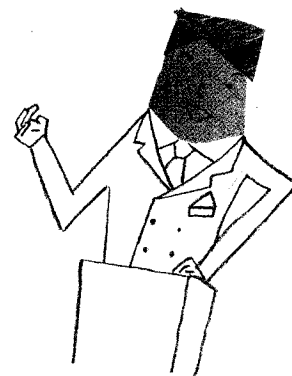
12. pracovat (na počítači)

13. psát*, píše

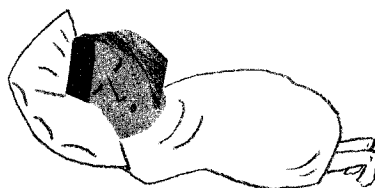
14. malovat

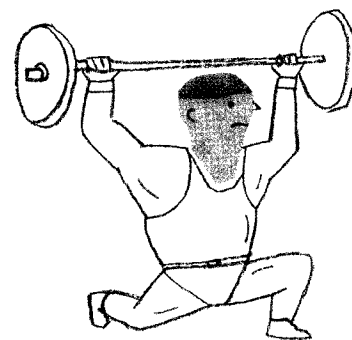
15. mluvit; říkat

16. snídat, obědvat, večeřet

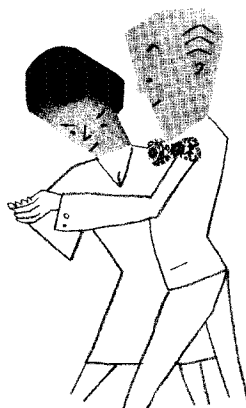
17. spát, spím

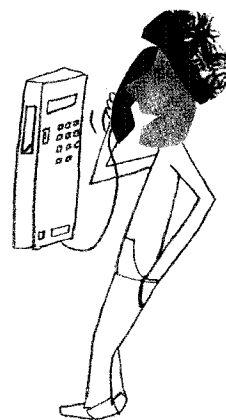
18. sportovat

19. studovat

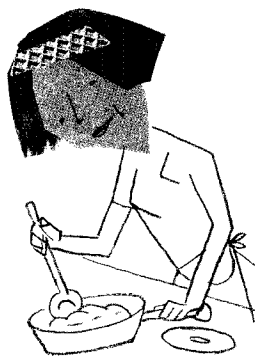
20. tancovat

21. telefonovat

22. uklízet

23. vařit

24. vstávat